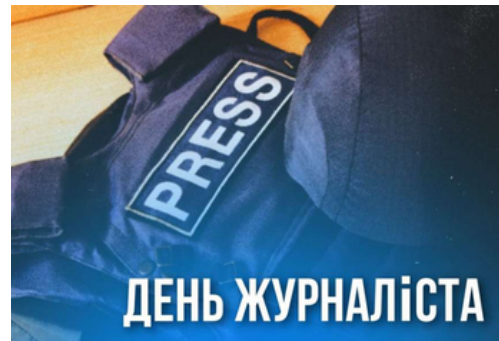

З Днем журналіста, колеги!

Четвертий рік журналістська спільнота Львівщини не святкує а відзначає професійне свято у лихолітті війни. Саме так, відзначаємо, бо свято прийде у наші домівки, коли мир та спокій запанує на нашій багатостраждальній землі, коли наші герої повернуться з війни у свої сім'ї. Серед них чимало побратимів, які не лише медійними інструментами, а й із зброєю у руках нищать московських окупантів. Низько схиляємо голови перед полеглими колегами.

ст. 12

НАЦІОНАЛЬНІ ЗАСАДИ ЖУРНАЛІСТСЬКОГО ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ

Сімдесят, ювілей... У журналістському середовищі з цією датою насамперед пов'язують життєдайне функціонування факультету журналістики Львівського національного університету імені Івана Франка.

У моїй голові рояться назви: «львівська журналістика», «львівська школа журналістики», «високий професіоналізм випускників львівського університету»... На першому місці найважливіший оціночний вислів професора В. Й.

«Львівська школа журналістики, якщо вдаватися до цього терміна у нашому трактуванні, – явище аж ніяк не локальне, а загальноукраїнське».

Животворчими імпульсами зародження львівської школи журналістики були «Русалка Дністровая» (1837), «Зоря Галицька» (1848), яку Іван Франко назвав першим руським політичним часописом. Потужний інтелектуально-професійний вплив на формування львівської школи журналістики мала газета «Діло»,

ст. 10

Воєнний кореспондент Костянтин Мельников: «Не говорити про війну, коли йде війна – злочин для журналіста»

Костянтин уже понад 10 років працює у журналістиці. Спочатку працював на регіональному телебаченні у Львові. Був випусковим редактором, ведучим суспільно-політичних програм та новин. У 2016-му – перейшов до Києва. Працював на проєктах-розслідуваннях випусковим редактором. З 2019 розпочав роботу у команді програми «Факти».

– Вітаю, пане Костянтине! З 2019 року Ви розпочали роботу у команді програми «Факти». Тоді ж почали знімати сюжети з передової. Як Ви вирішили їздити на фронт, готувати сюжети з передової, адже це, звичайно, небезпечно?

– Насправді «як?» – це дуже складне питання. Краще, напевно, відповісти хронологічно: ще у Львові, коли працював на одному з Львівських телеканалів, ми кілька разів супроводжували волонтерів, які возили гуманітарну допомогу хлопцям на фронт. Водночас ми робили матеріали з передової, бо гуманітарну допомогу наші волонтери возили саме туди. Це було у 2014 та 2015 роках. Потім була невелика пауза. Коли 2019 року я пішов працювати на ICTV, Міністерство оборони організувало курси для журналістів, які хочуть працювати у зоні бойових дій, відкрили акредитацію. Я подумав – чому б ні? У час війни – важливо знімати війну.

Звичайно, соціальні теми теж важливі, але все ж висвітлення воєнних подій – на першому місці. Не говорити про війну, коли йде війна – це, мені здається, злочин для журналіста. З 2019 року на постійній основі я почав готувати сюжети з передової. І зараз уже та стадія, коли припинити їздити ти не можеш.

ст. 2

– Ви згадали про навчання і акредитацію. Що особливого та важливого Ви дізналися під час навчань?

– Передовсім, потрібно розділяти акредитацію до і після повномасштабного вторгнення. До – це було два навчальні дні, коли я її проходив. Перший – військові знайомлять з загальною інформацією, більш теоретичною. Другий – журналістів вивозять на полігон. Ми мали кілька годин тактичної медицини, тактики пересування окопною лінією, дії в разі непередбачуваних обставин, обстрілів, прильотів тощо. Але зараз часу на те, щоб усе детально пояснювати, військові, звичайно, не мають, тому уся відповідальність за вашу безпеку лягає на вас та вашу редакцію.

– Зараз змінилися умови акредитації. Ви отримували нову?

– В мене діє попередня акредитація, але її постійно поновлюють. Акредитація у мене була на 6 місяців. Кожних пів року ти маєш її поновлювати. Зараз, з оцими нововведеннями, акредитація може бути видана відразу на рік.

– Кожна поїздка на фронт – це нові, часто дуже небезпечні, історії. Що найбільше запам'ятовується, вражає під час таких поїздок?

– Насправді кожна поїздка – це як наркотик, певна доза адреналіну, яку ти отримуєш. Саме там, на фронті, є усвідомлення того, що ти перебуваєш на місці, де твориться сьогодні наша історія. Ти перебуваєш в епіцентрі історичних подій. Там саме та війна, яку ти не побачиш в Києві, Львові чи будь-якому іншому відносно мирному місті.

Кожна поїздка, кожне спілкування з бійцями – особливі і вкрай цікаві. Ми спілкуємося з різними військовими, і кожна їхня історія – вражає. Ми можемо спілкуватися з людиною, яка сидить відносно далі від передової, але він Герой.

У одній з бригад є чоловік, який займався зброєю, він зброяр. Я не знаю скільки зараз є людей в Україні, які дійсно за фахом зброярі. Він працює у бригаді і фантастично робить свою роботу.

От такі люди, такі історії дійсно захоплюють. Люди розвиваються в умовах війни. Так, у своєму векторі, але вони дуже круто це роблять. Після спілкування з

такими людьми, ти точно усвідомлюєш, що перемога буде нашою. Головне, щоб усе суспільство розвивалось і працювало так, як наші Збройні Сили зараз.

– Усі люди в певний момент свого життя відчують страх. Страх – це природно. Коли вирушаєте на схід, Ви відчуваєте оцей страх?

– Перші рази – у 2014 та 2015 роках – було. Я був молодший, і це був страх тої невідомості. Це не те, що ти боїшся війни, ти просто їдеш туди, де ще не був. Але усі ми люди і звикаємо до усього. Згодом, мабуть, це дуже погано, але відчуття страху атрофується.

Зрозуміло, що якась доза адреналіну, коли поруч з тобою зносить під'їзд – вона підвищується. І ти усвідомлюєш, що прилетіти могло й у тебе. Але, зрештою, – це робота, і коли ти підписуєшся це робити, ти підписуєшся на усі ризики, які можуть бути.

– Чи були у Ваших поїздках випадки, коли Ви розуміли, що могло прилетіти й у Вас?

– Були! Позаминулого літа у Костянтинівці. Прилетіло у сусідній будинок, знесло під'їзд. А ми в цей час стояли з оператором під під'їздом і курили.

Ще один випадок: почався артилерійський обстріл, коли ми знімали матеріал. На щастя, ми були не далеко від укриття. Ми разом з хлопцями заховалися там і просиділи 40 хвилин. Треба теж розуміти, що це було за укриття: просто труба для переливу води між двома впадинами. Ми просиділи там десь 40 хвилин, при цьому прильоти артилерійських снарядів були кожних 2 хвилини. Коли ми вийшли, у нас була розбита машина, але, на щастя, на ходу.

– Чи не страшно після цього їхати знову?

– Я б, напевно, хотів боятися! Має бути оцей інстинкт самозбереження. Але не їхати я вже просто не можу. Були випадки, коли хтось з команди відмовлявся їхати наступного разу, і це нормально. Політика нашої редакції така, що їхати знімати на фронт ніхто нікого не змушує.

– Як не нашкодити своїми матеріалами? Як встановити оцю межу – писати чи не писати?

– Показувати війну – дуже важливо однозначно. Щоб не нашкодити, потрібно слухати і комунікувати з військовими, командирами. Сьогодні ти можеш зняти крутий сюжет, він буде дуже на часі, але ми його зараз не можемо дати в ефір, бо хлопці ще на позиціях, і це може загрожувати їхньому життю.

Не варто поспішати, адже усі матеріали повинні перевірити: чи є щось у кадрі таке, що може видати позицію, чи є якась інформація, що може нашкодити нашим військовим. У плані контексту – нічого не рухають, лише коригують такі безпекові моменти. Це усе, звичайно, затягує час, але без цього ніяк.

А ще дуже важливо не писати про війну, а чути про війну! У нас так склалося, що не усі люди хочуть чути і розуміти, що у нас в країні війна. Щоб у людей було усвідомлення того, що відбувається – ми їдемо туди, де небезпечно. Бувають випадки, коли в ефір сюжет виходить за тиждень-два, щоб він не нашкодив наших воїнам. Усі сюжети українських медіа з війни, з передової противник точно переглядає. Тому є випадки, коли ти можеш показати зараз і нашкодити, або показати пізніше, і не нашкодити. Тут важливо розуміти ситуацію, дослухатися до військових.

Всі правила і обмеження, які діють в зоні бойових дій – написані кров'ю, на жаль.

– Наскільки важливо співпрацювати з пресофіцерами?

– Пресофіцери дуже важливі для журналістів, які хочуть працювати на війні. Це перша людина, з якою ти маєш подружитися. По-перше, це ті, хто точно тебе зрозуміє, навіть якщо вони за фахом не журналісти. По-друге, вони допомагають тобі знаходити цікавих людей, співрозмовників. Це люди, які більше занурені в армійські справи, і можуть тобі щось пояснити, якщо ти чогось не розумієш. Вони завжди допомагають і готові сприяти твоїй роботі, зазвичай відбувається саме так.

– Що потрібно брати з собою у відрядження?

– Треба брати зручний одяг, зручне взуття. Якщо Ви маєте якісь особливості стану здоров'я – обов'язково медикаменти. Я прихильник того, що у тебе має бути все, що дійсно треба, але нічого зайвого! Техніка, яку ми беремо з собою – важить. Треба постаратися її не зіпсувати.

Також, беремо акумулятори, світло – це вже займає багато місця. Тому на зайві речі його зовсім не лишається.

Важливо також подумати про транспорт, на якому ви їдете. Машина має бути, якщо не броньована, то хоча б повнопривідна, зручна. Щодо продуктів: у прифронтових містах є магазини, вони працюють і там можна придбати їжу. Чи треба з собою багато везти? Мабуть, не треба.

– Як Ви дбаєте про власну безпеку під час відряджень?

– У кожного журналіста та оператора обов'язково має бути бронежилет та шолом. Якщо редакція не видає, ви повинні знайти їх собі самі. Ну і, звичайно, треба слухати військових і робити те, що вони кажуть. Але бронежилет і каска мусять бути обов'язково. Щодо наліпки «PRESA» – практика показує, що для росіян це абсолютно не має значення. Якщо прилетить – однаково, у чому ти будеш. І ще. Коли їдеш у відрядження, потрібно бути готовим морально до цього. Фронт не любить надмірної емоційності й паніки.

– Журналістові потрібно знати основи медицини?

– Однозначно! Хай краще воно тобі не знадобиться, але мусить бути. Я намагаюся хоча б один раз в рік пройти якісь курси з медицини, щоб за потреби змогти собі допомогти, накласти джгут, зупинити кров.

– Які поради Ви могли б дати журналістові, який готується до роботи на передовій?

– Беріть зручний одяг та взуття, але не беріть нічого зайвого
– Якщо маєте проблеми зі здоров'ям, якісь хронічні хвороби – беріть теж свої медикаменти.
– Подбайте про транспорт.
– Авто має бути справним та зручним для поїздки на фронт.
– Беріть засоби індивідуального захисту: бронежилет та шолом
– Якщо редакція не видає, мусите подбати про це самостійно.
– Слухайте пресофіцерів. Не робіть того, чого вас просять не робити!

– Пресофіцери працюють з багатьма журналістами, і розуміють: цього журналіста можна підвести ближче до передової, а цього навпаки – ні. Їх потрібно слухати.

– Обов'язково пройдіть курси медицини, щоб у разі чого ви могли собі допомогти

– Краще нехай вони вам не знадобляться, аніж навпаки. Зупинити кров, накласти джгут – базові навички, які мусить мати кожен журналіст.

Нагадаємо, Центри журналістської солідарності – це ініціатива Національної спілки журналістів України, що реалізується за підтримки Міжнародної та Європейської федерацій журналістів, а також ЮНЕСКО. Вона покликана допомагати представникам медіа, що працюють в Україні під час війни. Центри діють у Києві, Львові, Івано-Франківську, Харкові, Запоріжжі, Дніпрі та надають журналістам організаційну, технічну, юридичну, психологічну й інші види допомоги.

Контакти об'єднаного Центру журналістської солідарності Львів-Чернівці – 097 907 97 02 (Наталія Войтович, координатор Львівського центру, Володимир Бобер – асистент), адреса: вул. Соломії Крушельницької, 5.

Сучасна українська публіцистика в умовах війни

«Сучасна українська публіцистика: виклики початку XXI століття»

Стратегія державного будівництва вимагає зорієнтованості сучасної освіти на формування національно свідомої і духовно багатой особистості, зумовлює потребу вивчення сучасної української публіцистики, яка є могутнім джерелом морального, національного, патріотичного виховання молоді. В умовах війни перед публіцистами дуже багато завдань: застерігати, попереджати, нагадувати.

Суспільство потребує чесного і правдивого аналізу ситуації, в якій опинилося. Одним із дієвих засобів творення Української державності стала публіцистика, приваблюючи читачів логікою, переконливою аргументацією, історичними екскурсами, фаховим аналізом, залученням до діалогу авторитетних фахівців, використанням багатючих можливостей мови.

Публіцистика порушує найрізноманітніші проблеми: економічні, соціальні, політичні, мілітарні. Прагне наштовхнути читачів на ухвалення правильних висновків, до усвідомлення потреби визначення пріоритетів.

Публіцистика не тільки відображає події та факти, а й порушує різноманітні соціальні проблеми, формує громадську думку, у тому числі визначає аспекти національної ідентичності, моралі. На публіциста покладене важливе, відповідальне завдання – відкриття суспільних колізій, аналіз суперечностей, виявлення проблеми та чіткий діагноз.

Під час війни українська публіцистика мала б стати наравду «броньбійною». На жаль, не стала. Своєї державотворчої місії вона уповні не виконала. Засадничо не могла. Лише один достатньо промовистий приклад-пояснення. У травні 2022 року українські медійні організації та журналісти звернулись до президента та міністра культури й інформаційної політики з відкритим листом з приводу участі ведучих, які поширювали відверту проросійську пропаганду в ефірах телевізійних марафонів. Передусім це Василь Голованов, Тигран Мартиросян, Наташа Влащенко, Тетяна Гончарова, Назар Довгий, Володимир Полуєв, Анна Степанець, Анастасія Даугуле.

В інформаційному просторі точиться всеруйнуча, всепоглинаюча війна. Домінують засосби масової пропаганди. ЗМІ перетворились на зброю масового знищення інтелекту. Суспільство нині не читає, а отже не думає, не мислить.

На жаль, Українська держава і залежні від неї ЗМІ зробили Слово письменників, журналістів і публіцистів несуттєвим і не впливовим. Справжня еліта сьогодні або задихається від безсилля, або воює в ЗСУ, або гине під ворожими бомбами в міських багатоповерхівках. Постає питання: як можна активно формувати картину світу в умах пересічних людей?

Як доносити інформацію в потрібному дискурсі? Адже в ситуаціях невизначеності та суспільного відчаю, під час пошуків відповідей на сакраментальні питання: «що робити? що далі? куди йти?» у громадськості виникає особлива потреба на Слово Правди.

На публіцистичну полі брані затишшя не передбачається. Дві принципові теми навколо яких нуртує думка сучасної української публіцистики, Перша – Росія як екзистенційний ворог України. Друга – якою має бути справжня європейська Україна і чому вона досі не така. Українське суспільство шукає правду. Чому на третьому році повномасштабної агресії Путін перемагає в мізках українців? Чому населення не здатне критично оцінити хвилі брехні, підтасовок та історичних перекручень, які так рясно виливає на їхні голови московська пропаганда? Питання однак в іншому: а чому воно слухає, дивиться отой інформаційний бруд?

Олег К. Романчук, PhD,
доцент кафедри української преси ЛНУ ім.
Івана Франка, шеф-редактор журналу
«Універсум», член НСПУ і НСЖУ.

Будівничий незалежної української журналістики

Українська журналістика має глибоке коріння. Ще із студентської лави пам'ятаємо корифеїв, які творили історію нашої професії своїми унікальними публікаціями на сторінках перших друкованих видань кілька століть тому. Вперше львів'яни розгорнули газету «Kurjer Lwowski» ще у 1749 році. Пережили чимало періодів у боротьбі за нашу незалежність. І саме люди нашої професії були у перших рядах. Згадаймо Левка Лук'яненка, В'ячеслава Чорновола, Євгена Гриніва з його «Меморіалом» та сотень інших підпільних видань, які вступили у боротьбу з московітами словом правди та заклик до боротьби. На початку 90-х влився у когорту саме такої журналістської спільноти і Михайло Присяжний. Хто не пам'ятає газету «Ленінська молодь» цього часу з

Мирославом Скуратком, Павлом Романюком, Богданом Гнатівським, Михайлом Батогом, Богданом Стельмахом та багатьма іншими колегами. Патріотичні статті, нариси, репортажі, що розвінчували систему, читали передаючи з рук у руки. Придбати часопис у газетному кіоску було майже неможливо. Від ленінізму у назві не залишилось живого місця. «Молода Галичина» разом із відповідальним секретарем газети Михайлом Присяжним згуртувалася ще більше. Це була шанована команда журналістів, яка гордо виходила з редакції на проспект Шевченка. Пилю каву, спілкувались із читачами, глибше дізнавались чим живе суспільство. Закликали не мовчати, виходити на протести. Михайлом гордились усі земляки. Саме вони підтримали його на виборах обласних депутатів першого демократичного скликання.

В цей час поталанило й мені познайомитись з Михайлом. Наші журналістські шляхи перетнулися. Я на телебаченні редактор суспільного-політичного мовлення, він у газеті. Пригадую як «святкували», коли на екрані ЦТ почали літати леbedі». Раділи, що лише мить і матимемо Незалежну українську державу. Як показав час - це був лиш початок напруженої боротьби за українську національну журналістику. Запах цензури не давав спокою. Тому зрадів, коли дізнався, що Михайло захистив докторську дисертацію в Українському вільному університеті у Мюнхені, став відповідальним секретарем цього вишу, що повернеться на рідний факультет Франкового університету і внесе свіжий струмінь у підготовку журналістів нового покоління, яке вже народилось у незалежній Україні. В обласній журналістській організації аплодували, коли Михайло Павлович очолив факультет журналістики. Повіяло свіжим вітром.

Його теплота, щирість та одночасно вимогливість створили прекрасну творчу та довірливу атмосферу у взаєминах студентів і викладачів. Не одноразово на засіданнях Правління НСЖУ, членом якого був Михайло Павлович, обговорювали впровадження у навчальний процес сучасних європейських методів

підготовки журналістів, дотримання журналістських стандартів у професії. Від нього та членів вченої ради факультету отримав пропозицію очолити екзаменаційну комісію із захисту дипломних робіт бакалаврів та магістрів. Ось там, як кажуть, не лише побачив а й відчув, як вдалось Михайлу Павловичу, та й усьому викладацькому колективу факультету, поставити сучасний навчальний процес. Більшість студентів захищали дипломи написані на основі власних матеріалів, які побачили світ під час проходження практики, вони виходили з університету професійними фахівцями. Кожен із нас залишає слід прожитий на землі. У Михайла Присяжного, нашого спілчанського побратима, була мрія здобути незалежну українську журналістику. І він не чекав. А сам, цеглина за цеглиною, будував храм науки, який виховав сотні професійних українських журналістів.

Більшість із них влились у професійний цех Національної спілки журналістів України. Сьогодні відстоюють нашу перемогу на усіх фронтах боротьби з московітами, чимало полягло на полі бою. Але в думках запитують, а як би поступив у цій ситуації Михайло Павлович, а чого вчив він нас? Його присутність у нашому житті відчуватимемо завжди. На рідному факультеті, серед друзів, студентів. А нам, членам Національної спілки журналістів України, бракуватиме порадника, глибоко фахової людини, яка завжди щедро ділилась у стінах спілки журналістів думками про проблеми у нашому професійному цеху.

Російсько – українська війна з московітами - це ще один виклик для журналістів, перевірка на зрілість та професійність. Михайло Присяжний пройшов з побратимами бойове хрещення у боротьбі за Українську державу у далеких 90-х. Впевнений, що зерна посіяні ним у земному житті, плодоноситимуть перемогою українського народу за нашу незалежність, самобутність, за право не лише жити у вільній державі, а й творити вільну журналістику, без якої не можливо уявити демократичний світ у якому майбутнє українського народу.

**Голова Львівської обласної організації
Національної спілки журналістів України
Заслужений журналіст України
Ярослав Климович**

Ліга творчої інтелігенції та творчих спілок Львівщини

Українському дизайну — 150 років

Своїм корінням процес становлення і розвитку професійного дизайну в Україні сягає у сиву давнину. Ще у XIV–XV ст. професійну підготовку організатори предметної творчості та середовища життєдіяльності людини отримували в системі ремісничо-цехового навчання. Зародившись на межі XIX–XX століть на хвилі промисловості а потім науково-технічного прогресу, інженерної революції, дизайн в Україні стає одним із поширених і впливових видів проектної культури.

З відкриттям архітектурної спеціальності при Львівському університеті (1730 р.) та утвореної в 1844 р. «Цісарсько-королівської Технічної академії у Львові» (сьогодні Національний університет «Львівська політехніка») із відкриттям кафедри орнаментального рисунку і моделювання (1872 р.) започатковується підготовка фахівця, що об'єднує в одній особі архітектора, художника, інженера відповідно до високих вимог того часу.

У другій половині XX – початку XXI століть в дизайні настають переломні моменти, які супроводжуються зміною професійних орієнтирів. Дизайн прагне охопити всі аспекти формування середовища життєдіяльності людини, його предметного наповнення, зумовлених промисловим виробництвом.

В 1968 році у Львівському лісотехнічному інституті на факультеті технології деревообробки відкривається вперше на теренах Центрально-Східної Європи підготовка конструкторів меблів, а з 1971 р. здійснюється підготовка широкоспеціалізованого фахівця художньо-промислового спрямування за спеціалізацією

«Проектування, конструювання меблів».

На початку XXI століття із внесенням професії «дизайнер» в державний класифікатор професій України (2010 р.) визначено перелік спеціалізацій і кваліфікаційні характеристики професій дизайнерського спрямування.

В умовах нинішніх глобалізаційних викликів та соціокультурних інтеграційних трансформацій переходу в Україні (2024 р.) на новий Перелік галузей знань і спеціальностей відповідно до європейських стандартів, проектна культура стає одним із інструментів формування дизайн-об'єктів, гармонійного збалансованого середовища життєдіяльності людини. Дизайн-освіта в Україні інтегрується в єдиний європейський простір вищої освіти.

Заслугує на увагу перше видання — Української ілюстрованої енциклопедії «Дизайн в іменах» за редакцією заслуженого діяча мистецтв України, проф. Станіслава Мигалія, яка належить до найвизначніших подій у сьогодиншньому архітектурно-дизайнерському видноколі. У книзі подано понад 300 імен — персоналій сучасних українських митців-дизайнерів, репрезентатив проектної культури, яскравих індивідуальностей. Сьогодні вони беруть участь у формуванні нової моделі професійного мислення в дизайні, інтегрального пошуку нових естетичних вимірів та власної ідентичності.

Дане видання розкриває широкую панораму інноваційних предметів (об'єктів) дизайну України постіндустріальної доби. Особливість даної роботи є біографічно-енциклопедичні відомості про митців-дизайнерів, що представляють власні високі

професійні досягнення у створенні нових матеріальних і духовних цінностей. Представлені в енциклопедії шедеври середовищного та предметного дизайну і дизайну костюма заслуговують на експозицію в музеях сучасного мистецтва України та Європи.

Сьогодні, зі згадкою про минуле, ми спрямовуємо свій погляд у завтрашній день. Після Перемоги повсюдній відбудова України, зруйнованої економіки та інфраструктури неможлива без участі дизайнерів. І одне із основних завдань — це відновлення знищених об'єктів розробка нової визначеної довгострокової стратегії та програми розвитку дизайну в Україні інтегрованого у міжнародний простір і світову культуру.

Олесь Ярема

Народний архітектор України,

професор
Матерям загиблих

Героїв присвячуємо

Сьогодні ми розмовляємо з п. Мартою Гуневич — випускницею Львівської музичної школи ім. С. Крушельницької та Львівської консерваторії ім. М. Лисенка, яка понад 30 років свого життя присвятила дітям у Львівському державному музичному ліцеї ім. С. Крушельницької, навчаючи їх гри на скрипці. Цей колектив гідно заслужив собі на особливий статус, оскільки за багато років неодноразово демонстрував у своїх виступах на різноманітних майданчиках в Україні та за її межами високий професійний рівень камерно-оркестрового виконавства, пропагував найкращі зразки української музики за кордоном, .. У квітні цього року оркестр з великим успіхом реалізував благодійно-мистецький проєкт Stabat Mater.

— *Просимо Вас, п. Марто, детальніше розповісти нашим читачам про цю подію.*

— Проект Stabat Mater — це спільний доробок народного дівочого хору “Ліра” Львівського національного університету ім. І. Франка (диригент — Оксана Мельничук), а також камерного оркестру Львівського державного музичного ліцею ім. С. Крушельницької (кер. — Марта Гуневич).

Головною ідеєю цього проекту було залучити молодь до благодійної культурно-мистецької діяльності у час повномасштабного російського вторгнення. Не втомлююся говорити: “Ми маємо прекрасну молодь і дітей!” Наші діти — діти війни. Вони вповні відчують і переживають ці жахливі події, що відбуваються щодня навколо нас і з нами. Я неодноразово спостерігала, як шанують наших Героїв, як щоразу прагнуть допомогти нашим військовим і всім, хто потерпає у цій війні. До речі, камерний оркестр неодноразово брав участь у різноманітних благодійних акціях, підготував і провів серію благодійних концертів. За зібрані кошти були придбані необхідні речі для фронту. Найбільшою нашою гордістю стала закупівля дрона для 125 бригади територіальної оборони. Потрібно зауважити, що і хор “Ліра” теж постійно виступає з благодійними концертами, кошти від яких ідуть на потреби ЗСУ. Спеціально для цієї події ми підготували кантату італійського композитора XVIII ст. Джованні Батіста Перголезі Stabat Mater.

— *Чому, власне, цей твір?*

— Ідея виконати цей твір зріла роками. Пам’ятаю себе ще ученицею музичної школи ім. С. Крушельницької. То, власне, у 70-і роки викладач нашої школи С. Г. Амбарцум’ян підготував з нашим шкільним хором цю кантату. Вже тоді мене вразила тематика — “Стояла Мати скорботна під хрестом, коли було розп’ято її Сина”. Уявляєте — шкільний хор виконує твір на релігійну тематику у сам розквіт радянської епохи?! Враження дитинства залишаються на все життя. Під час моєї праці з дітьми в камерному оркестрі я неодноразово брала до нашого репертуару окремі частини, оскільки Stabat Mater Перголезі має велику художню і виконавську цінність. “Стояла Мати скорботна під хрестом благальним, коли розп’яли її Сина”... Хіба не близька нам ця тематика? Хіба ми не бачимо у стражданнях наших жінок-матерів той самий біль і розпач, що пережила Діва Марія, оплакуючи свого Сина, від втрати своїх синів, які для нас назавжди залишаться Героями? Символіка Хресної Дороги і Розп’яття Ісуса Христа як ніколи зараз співзвучна з долею українського народу.

— *Як і де відбувалися самі концерти?*

— Було організовано 5 концертів із цією програмою.

І щоразу це були неймовірні враження і відчуття. Перший концерт відбувся 11 квітня у Храмі Благовіщення Пресвятої Діви Марії у м. Надвірна. Незважаючи на холоднечу і несприятливу погоду, храм ледве вмістив усіх бажаючих почути і ще раз пережити разом з виконавцями цю символічну музичну Хресну Дорогу. Апофеозом всього музичного дійства стало спільне виконання з усіма присутніми духовного Гімну України “Боже великий, єдиний”. “Стояла Мати стражденна коло Хреста, коли було розп’ято її Сина”... Ці слова, як рефрен, звучали в особливий передвеликодній час у всіх наших концертах. Вони звучали у молитвах вірних і проповідях священників. Другий, наступний концерт відбувся в той же день, 11 квітня, у духовному центрі св. Симеона у с. Старуна Івано-Франківської області — у величезному сучасному відпустовому центрі, присвяченому мученикові за віру, єпископу УГКЦ, неодноразовому в’язневі радянських концтаборів Симеону Лукачу. Тут нашими слухачами були звичайні люди, що відбували духовну прощу і реколекції. Після концерту вони до нас підходили і казали, що з ними відбувались якісь дивні речі. Вони все розуміли, хоча тексти були латинською, вони милувались красою музики, хоча до цього ніколи в житті не бачили ані не чули вживу оркестру. Що це було? Думаю, що секрет — у спільному переживанні духовної Хресної Дороги, коли люди спільно молились за майбутнє своєї Вітчизни. Наступний концерт ми мали 12 квітня у Катедральному соборі Преображення Христового у м. Коломия.

— *Як вам вдалося організувати цілу, можна так сказати, концертну трасу?*

— Наші виступи на виїзді і у Львові стали реальністю, а проект успішно відбувся завдяки старанням багатьох людей, а саме: учасників Камерного оркестру Львівського державного музичного ліцею, хору “Ліра” Львівського національного університету ім. І. Франка, їх керівників, які також матеріально долучилися до організації цієї поїздки. Виносимо щиру подяку організаторам концертів у Надвірній і Коломиї — п. Наталі Байдак і хору “Феліціо”, а також сестрам з Монастиря Сестер Службниць у м. Надвірна за організацію харчування і проживання. Особлива подяка директору нашого ліцею п. Левкові Закопцю — за сприяння та матеріальну допомогу в організації проекту.

— *Бачимо, що цей проект був дуже насиченим. Чи не було це важко, адже участь у ньому брали ще зовсім молоді й юні особи?*

Ось кілька вражень:

— “Поїздка залишила у моїй душі безліч теплих і яскравих вражень від храмів, де ми виступали, і людей, що нас слухали. Дуже хочеться повернутись туди знову” (Макар Клишко).

— “Граючи музику, в яку вкрито стільки сенсів і почуттів, мимоволі стаєш їх частиною, переживаючи усі емоції і почуття, які відчувала Скорботна Мати біля **ст. 8**

Хреста. Це — неймовірно. Тішуся, що ми могли поділитися цим із публікою” (Аліса Путря).

— “Завдяки проєкту здобув новий досвід, ще більше полюбив барокову музику. Але найголовнішим було те, що ми зібрали кошти для наших захисників. Цим щиро пишаюся. Це надихає і надає сенсу всій нашій праці” (Андрій Шутко).

— Прошу поділитися своїми думками стосовно того, чи потрібні такі проєкти у час війни.

— Вважаю, що такі проєкти є вкрай необхідні і корисні. У Надвірній, Старуні і Коломиї публіка тепло приймала наше виконання. Розумію, що твір Stabat Mater особливо актуальний, що засобами музики можна достукатись до найпотаємніших куточків людської душі. Люди і в час війни гостро потребують живої, справжньої, вартісної і глибокої музики. Потребують спільної молитви, спілкування. Тому будемо і надалі старатися організовувати подібні проєкти, грати концерти. Працюємо і творимо на прославу Бога і на перемогу України. Кожен вкладає в цю працю свій талант.

— На завершення нашої розмови поговорімо: чи досягли ви поставлених цілей цього проєкту?

— Втілення цього проєкту передбачало багато різноманітних нюансів, над якими треба було добре попрацювати багатьом людям. Вважаю, що проєкт був вдалим. Наші діти отримали неоціненний досвід спільної праці в команді, естетичне задоволення від виконання, можливість перебування у справжніх умовах гастролей музикантів, спілкування між собою і з різними людьми, адже для успішних музикантів важливо “збирати” різноманітні життєві враження, щоб потім їх передавати у своїй грі. Але найважливішим і найбільш цінним було те, що ми долучилися до справжньої допомоги ЗСУ. На благодійних концертах було зібрано більше 80 600 грн для 67 батальйону 103 окремої бригади територіальної оборони ім. Андрея Шептицького.

Новосельська Евеліна

Олійник Марта

Не міліють творчі ріки

У приміщенні Львівського державного музичного ліцею імені С. Крушельницької погляд одразу зупиняється на двох меморіальних таблицях. На них — портрети випускників, які віддали своє життя, обороняючи наше майбутнє.

Мимоволі виникає питання: чи є сенс розвивати культурні надбання, навчати музиці у час, коли лунають сирени, рвуться снаряди, гинуть люди? Чи це не надто актуально, коли на першому плані боротьба за виживання?

Відповідь на це питання знайшлася завдяки

восьмирічному учню ліцею Олександру Костишину. Його історія вразила нас, адже він здобув перше місце на фортепіанному конкурсі в Бельгії, де змагалися діти з понад 20 країн. Це досягнення стало символом того, що навіть у найважчі часи українська культура продовжує процвітати.

Ознайомившись із діяльністю педагогів і творчого колективу ліцею, ми зрозуміли: навчати дітей музиці, розвивати у них творчість і любов до класики — це не лише освіта, це турбота про майбутнє нації.

Проте сьогоденні реалії ставлять перед нами нові виклики. Деякі газети припинили існування, інші скоротили тиражі до мінімуму. Не всі мають доступ до цифрових технологій, а інколи через них складно повноцінно висвітлювати культурні досягнення.

Ми сподіваємося, що в майбутньому журналісти ширше й глибше висвітлюватимуть здобутки театрів, філармоній та молодих талантів як на вітчизняних, так і на міжнародних сценах. У той же час, потрібно звернути увагу на розвиток критичного аналізу в медіа: оцінювання вистав, майстерності артистів і загального культурного контексту. Можливо, саме такий напрям варто запровадити на факультетах журналістики.

Ми віримо, що Україна переможе у цій жорстокій війні, а наші музиканти стануть символом натхнення та об’єднання народів. І зараз, попри всі труднощі, важливо показувати роботу наших навчальних закладів, популяризувати українську культуру, її здобутки й внесок у виховання нації.

Музика — це універсальна мова, що об’єднує, надихає й допомагає пізнавати світ. Приклад восьмирічного Олександра Костишина, учня третього класу Львівського державного музичного ліцею імені С. Крушельницької (клас викладача Людмили Степанівни Закопець), доводить це. Він став лауреатом першої премії міжнародного конкурсу у Брюсселі, який відбувся у квітні цього року.

Для Олександра це не перша нагорода. З шести років він навчається грі на фортепіано, бере участь у численних конкурсах і концертах, демонструючи неймовірний талант та наполегливість. Його перемоги є яскравим свідченням того, що творчість і культура — це шлях до нашої спільної перемоги.

Новосельська Евеліна

Олійник Марта

Юний львівський піаніст здобув перемогу на престижному міжнародному конкурсі в Брюсселі

Восьмирічний Олександр Костишин, учень 3 класу Львівського державного музичного ліцею імені Соломії Крушельницької, став лауреатом першої премії міжнародного конкурсу *Merci, Maestro!* у Брюсселі. Конкурс відбувся у квітні цього року та зібрав талановитих юних піаністів із понад двадцяти країн світу.

Попри свій юний вік, Сашко продемонстрував на сцені зрілу музичність, витончену техніку й особливе вміння відчувати музику. Його виступ високо оцінили міжнародне журі, відзначивши не лише чисте виконання, а й глибоке розуміння стилю.

Для Олександра це не перша сцена, і далеко не перша нагорода — хлопчик навчається грі на фортепіано із шести років, бере участь у численних конкурсах та концертах, і вже встиг зарекомендувати себе як яскравий юний піаніст.

Що стоїть за перемогою в Брюсселі? Скільки щоденної праці, віри, підтримки й мрій? Ми вирішили запитати про це самого Олександра, його викладача Людмилу Степанівну Закопеч та маму хлопчика — людину, яка щодня поруч.

— Пані Людмила, яким Ви пам'ятаєте Сашка на першій зустрічі? Що в його грі вирізнялося вже з самого початку?

— Уже з перших років було зрозуміло, що в нього є потенціал. Я побачила, що з ним можна працювати не лише над технікою, але й над глибоким розумінням музики — дуже важливо для музиканта, особливо в такому віці.

— Як підготувати дитину до міжнародного конкурсу? Що, на Вашу думку, найважливіше в

такій підготовці?

— Підготовка до міжнародного конкурсу — це складний і багатогранний процес. Вона починається задовго до самого конкурсу, коли дитина тільки починає вивчати твір. Найважливіше — це не просто вивчити ноти, а зрозуміти суть твору, відчувати його характерний емоційний підхід до виконання. Це означає розкрити емоційний зміст музики, навчитися вкладати в кожну ноту своє ставлення, свою історію.

Також дуже важливо підготувати дитину психологічно. Потрібно розвивати впевненість, вміння концентруватися й контролювати свої емоції на сцені, адже виступ — це завжди велике випробування.

— Що для Вас найважливіше у роботі з дітьми? Які якості, на Вашу думку, роблять учня справжнім музикантом?

— Для мене найважливіше — допомогти дитині знайти свій музичний голос, відкрити себе через музику. Справжній музикант — це не лише той, хто вміє грати ноти чисто і технічно, а той, хто здатний передати свої емоції, переживання і думки через музику. І ще одна важлива якість — це вміння працювати над собою, не боятися помилок і бути готовим шукати нові рішення. Справжній музикант ніколи не зупиняється на досягнутому, він завжди прагне більшого.

Питання до мамі Олександра:

— Коли Ви вперше помітили, що Сашко має талант до музики? Як почався цей шлях?

— Перш за все, ми з його батьком помітили не стільки талант, скільки справжню любов до інструменту. Вперше Сашко побачив фортепіано у садочку, коли йому було ще неповних шість років. Вихователі

розповідали, що під час прогулянок усі діти йшли гратися на вулицю, а Сашко просився залишитися біля фортепіано.

Попри те, що дітям рідко дозволяли грати, щоб випадково не пошкодити інструмент, його прохання були настільки наполегливими і щирими, що йому все ж таки дозволяли. Йому навіть довірили роль "сторожа" інструмента, і він охоче залишався грати, відповідаючи за його збереження, якщо інші діти пробігали поруч. Вдома він уже мав маленьке іграшкове піаніно, на якому почав підбирати мелодії на слух. Зважаючи на таке, щире бажання і справжнє захоплення музикою, ми вирішили спробувати відправити його до музичної школи. Спершу ми навіть не здогадувалися, наскільки серйозним може стати цей шлях. І вже за перші сім місяців занять Сашко показав таку динаміку розвитку, що здобув свою першу велику перемогу — перше місце на конкурсі "Юні таланти". Це стало початком його інтенсивної участі у численних регіональних, всеукраїнських та міжнародних конкурсах, де він завжди показував високі результати і ставав лауреатом.

— Як змінилося Ваше життя з моменту, коли Сашко почав серйозно займатися музикою?

— Чесно кажучи, вже важко уявити наше життя без музики. Вона стала такою невід'ємною частиною нашої буденності, що я іноді навіть не пам'ятаю, як було до того, як Сашко вперше сів за фортепіано. Здається, ми завжди цим займалися. Це, безумовно, щоденна праця, але водночас це постійні подорожі, нові знайомства і незабутні враження. Музика створила для нас цілий світ.

— Як Ви підтримуєте Сашка в моменти, коли буває важко? Чи є у вас якісь власні ритуали перед

виступами чи конкурсами?

— Звичайно, бувають важкі моменти. Щоденні заняття інколи стають справжнім випробуванням, адже не все завжди виходить легко і з першого разу. Але я завжди намагаюся нагадати Сашкові, що саме в такі моменти ми найбільше розвиваємося — коли долаємо себе, працюємо над тим, що здається складним, і перетворюємо перешкоди на можливості.

Щодо ритуалів — так, у нас є кілька таких маленьких таємниць, але я, мабуть, не маю права їх розголошувати. Це залишиться між нами, як наше маленьке музичне чаклунство

— Що для Вас означає ця перемога в Брюсселі? Які емоції Ви відчували, коли почули про перше місце?

— Перемога в Брюсселі — це для нас більше, ніж просто нагорода. Це підтвердження того, що всі ці години за фортепіано, усі ці маленькі і великі перемоги над собою були не даремними. Це момент, коли ти розумієш, що твоя дитина не просто грає ноти, а здатна передати через музику свої почуття і думки, і що люди в різних куточках світу це відчувають.

Питання до Сашка:

— Що ти відчув у момент, коли дізнався, що поїдеш на конкурс у Брюссель?

— Коли я дізнався, що поїду у Брюссель, я дуже зрадив, бо я завжди радий новим подорожам. Я люблю відкривати нові місця, бачити різні країни, а ще більше — якщо це поєднується з музикою. Це як подвійне задоволення!

— Який твій улюблений твір, який ти грав на

конкурсі?

— Мені подобаються всі твори, які я грав на конкурсі, бо кожен з них має щось особливе.

Але якщо обирати за стилем, то я найбільше люблю швидкі, віртуозні твори. Вони дають відчуття справжнього польоту, коли пальці швидко бігають по клавішах, і музика стає живою і енергійною. Це завжди приносить мені особливе задоволення.

— Чи було страшно виступати перед журі на такій великій сцені? Як ти себе налаштовував?

— Так, я завжди хвилююся перед виходом на сцену, бо це велика відповідальність. Ти ніби виходиш і показуєш, над чим так довго працював, як ти розумієш музику. Але я завжди нагадую собі, що це не просто виступ, а можливість поділитися своїми емоціями, розказати свою історію через музику. Це допомагає мені зібратися і відчути себе впевненіше.

— Що тобі найбільше сподобалося в Брюсселі?

— Мені дуже сподобалися брюссельські вафлі і полуниця в шоколаді — це було дуже смачно! А ще конкурс проходив у місці де було багато чудових роялів, і я навіть зміг трохи пограти на моєму улюбленому білому роялі Steinway.

— А що б ти порадив дітям, які тільки починають займатися музикою?

— Я б сказав їм, що головне — це любити музику. Не боятися складних творів, не сумувати, якщо щось не виходить з першого разу, і завжди пам'ятати, що кожен твір — не можливість розказати свою історію. І ще — не забувати мріяти і вірити у свої сили, бо музика — це справжня магія, яка може змінити світ.

Новосельська Євеліна

Олійник Марта

НАЦІОНАЛЬНІ ЗАСАДИ ЖУРНАЛІСТСЬКОГО ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ

журнал «Друг» і «Громадський друг», які видавали із студентами Іван Франко і Михайло Павлик, журнал «Літературно-науковий вісник», «Вісник» Дмитра Донцова, видання Українських Січових Стрільців, Організації Українських Націоналістів, Української Повстанської Армії, шістдесятників тощо.

Із створенням факультету журналістики в Університеті тривав новітній етап розвитку львівської школи журналістики. У ньому поєдналося дослідження теорії і практики преси, історії української журналістики, яке у свій час здійснювали Іван Франко, Михайло Возняк, Осип Маковей, Василь Щурат та інші, з навчанням студентів – майбутніх фахівців журналістики.

Немає можливості у цій статті назвати прізвища усіх професорів, доцентів, старших викладачів,

асистентів, які хоч по краплині, але доносили до нас, студентів, історичну правду про сутність царсько-російського і московсько-комуністичного режимів.

Уперше про статті І. Я. Франка «Що таке поступ?», «Поза межами можливого», «Одвертий лист до галицької української молоді» почув від М. Ф. Нечитайлюка.

Я читав їх у Кабінеті франкознавства. Запади в серце слова із статті «Поза межами можливого»: «Все, що йде поза рами нації, се або фарисейство людей, що інтернаціональними ідеалами раді би прикрити свої змагання до панування однієї нації над другою, або хоробливий сентименталізм фантастів, що раді би широкими вселюдськими фразами покрити своє духове відчуження від рідної нації». У 1970–1980 роках цих праць Івана Франка у Кабінеті уже не було. Кудись зникли. Між 1969 і 1980 рр. частина журналів, що виходили українською мовою, знизилася з 46 % до 19 %. Між 1958 та 1980 рр. відсоток книжок, що публікувалися українською

мовою, впав з 64% до 24%. Зросійщені і збільшовичені українці, прихильники так званого «естественного слияния родственных и близких между собой славян», відкриті й замасковані вороги українськості «натхненно і організовано» під керівництвом В. В. Щербицького і його «підручних» виконували постанову ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР від 26 травня 1983 р. № 473 «Про додаткові заходи по поліпшенню вивчення російської мови в загальноосвітніх школах та інших навчальних закладах союзних республік». Через кільканадцять днів відповідну постанову ухвалили ЦК Компартії України і Рада Міністрів УРСР. Додаткові заходи щодо поліпшенню вивчення російської мови.

У цей час, коли з різних партійних інституцій тиснули, щоби усі предмети на всіх факультетах університетів, інститутів, викладали російською мовою, деканом факультету журналістики був професор Й. Т. Цьох. Російською мовою на нашому факультеті викладали лише «Современный русский язык», «История русской литературы», «История русской журналистики», «Актуальные проблемы современной многонациональной советской литературы», «История зарубежной литературы». Всі інші предмети студенти опановували українською мовою. Мабуть, певну роль у цьому відіграв декан Й. Т. Цьох. Що б не говорили, Йосип Терентійович був неординарною особистістю радянської доби. Думаю, як би він виростав, учився, виховувався, жив за іншої суспільно-політичної системи, то також виконував би непересічні громадянські ролі.

Старше покоління пам'ятає, що у 60–80 роках минулого століття вся ідеологія і політика була спрямована на формування нової історичної спільності людей – радянський народ. Комуністичні вожді створювали морально-

психологічну атмосферу легковажного, негативного ставлення до вивчення української мови і плекали заохочення до опанування російської – «інтернаціональної мови». У таких, м'яко кажучи, дискомфортних умовах, задушливій московсько-комуністичній атмосфері доводилось працювати Олександрі Антонівні Сербенській. Але вона майстерно прищеплювала студентам не лише української, а й російської, єврейської та інших національностей професійно-психологічну потребу ґрунтовно вивчати і знати українську мову. Бог дарував талановитій мовознавиці О. А. Сербенській мудрість, силу волі витримувати натиск кадебістських чисток, спрямованих проти національної інтелігенції, допитливих, свідомих українських студентів. Всевишній огортав її благодаттю, щоб не втратити національно-громадянського «Я», не збитися на манівці, а йти чесним шляхом до вершин педагогічно-наукової діяльності, формувати у студентів – майбутніх журналістів – розуміння, що кожна людина покликана дбати про культуру власного мовлення, бути вкрай чуйною до Слова, бо рівень розвитку української мови, як і мови кожного народу, залежить від рівня індивідуального мовлення тисяч

Науково-педагогічні особистості Володимир Дмитрук, Йосип Цьох, Володимир Здоровега, Михайло Нечиталюк, Олександра Сербенська, Дем'ян Григораш, Павло Яшук, Юрій Петрушко, Володимир Кибальчич, Юрій Шаповал, Борис Машталярчук, Володимир Гой докладали максимум інтелектуально-фахових зусиль, щоб в Україні й Радянському Союзі зростав авторитет факультету журналістики, розвивалася львівська школа журналістики. Їхню професійну працю у наступні роки підтримували, поглиблювали

Вікторія Бабенко, Ігор Балинський, Юрій Васківський, Христина Дацишин, Федір Дисак, Зенон Дмитровський, Анатолій Капелюшний, Степан Кость, Любов Конюхова, Іван Крупський, Тарас Лильо, Ігор Лубкович, Ігор Павлюк, Людмила Павлюк, Борис Потятиник, Михайло Присяжний, Мирослава Рудик, Олег Романчук, Ігор Скленар, Марія Титаренко, Тетяна Хоменко, Андрій Юраш та інші.

З настанням горбачовської «перебудови» і «нового мислення» (1985), ухвалення Закону УРСР «Про мови в Українській РСР» (1989) на лекціях, практичних і лабораторних заняттях, у стінній газеті «Точка зору», у студентських розмовах відвертіше йшлося, що українська мова є найчистішим і єдиним живильним джерелом розвитку української нації, її ідентичності.

Після відновлення незалежності Українина факультеті запанувала життєдайна національно-духовна аура. Михайло Присяжний у статті «Куди йдемо?» наголошував, що «треба й надалі заповнювати вакуум нашої історичної пам'яті. Нова преса мусить робити це сміливо й уміло».

Живильним джерелом львівської школи журналістики – навчально-освітній, педагогічно-виховний процес на факультеті журналістики, тісна співпраця з працівниками засобів масової комунікації і львівським відділенням Національної спілки журналістів України, студентська журналістська практика, функціонування медіа-лабораторії «Контент і технології», начальної теле- і радіостудії, у якій студенти під методичним керівництвом викладачів створюють телевізійні передачі «FrankoTV» та радіовипуски «FrankoFM».

Їхня фахова діяльність ґрунтується на засадах Української Національної Ідеї. «Ідея суверенності нації у власній державі, на яку спирається

український націоналізм, є універсальною світовою, вселюдською ідеєю», – наголошував Степан Бандера. Студент Тарас Матвійів, ще до повномасштабного вторгнення російських нищителів в Україну роздумував: «Україна – загадка і моя печаль. Крізь мене твої віки величі й страждань пройшли за грань життя. Навіть у пеклі – я Українець, а ти – моя Мати». За українське слово, українське національне світобачення, моральний зміст життя, за свободу і українську ідентичність, українські та європейські демократичні цінності віддали найдорожче – своє життя випускники факультету журналістики Євген Гулевич, Андрій Дусан, Василь Кіндрацький, Вадим Кофтунов, Богдан Маркевич, Тарас Матвійів (Герой України – посмертно), Роман Панькевич, Валентин Присіч, Роман Рязьких. Під час захисту Української держави від московсько-російських канібалів був поранений асистент кафедри радіомовлення і телебачення Тарас Подедворний. На факультеті журналістики Львівського національного університету імені Івана Франка працює шість кафедр, які очолюють авторитетні фахівці у галузі журналістикознавства Наталія Габор, Парасковія Дворянин, Мар'ян Житарюк, Іван Крупський, Ігор Паславський і Марія Яцимірська. Нещодавно деканом факультету журналістики призначено Мар'яна Лозинського. Його заступники – Андрій Яценко, Наталія Шайда і Юліана Лавриш. Це – ініціативний, працьовитий, інноваційний квартет.

У нинішній надто складний період, викликаний російською війною проти України, серед досвідчених, авторитетних педагогів факультету журналістики професійно зростає молодша когорта викладачів: Павло Александров, Тарас Балда, Христина Бердак, Оксана Білоус, Наталя Більовська, Ірина Буровець, Тетяна Війтович, Наталія Войтович, Андрій Калинів, Ольга Квасниця, Наталія Лебеденко, Орест Маєвський, Андрій Мельник, Юрій Мельник, Соломія Онufrів, Юлія Присяжна-Гапченко, Марія Ріпей, Тетяна Слотюк, Ірина Табінська, Ярослав Табінський, Галина Яценко та інші.

Науково-педагогічний колектив факультету

журналістики, об'єднаний гуманістичним, творчим духом українського націоцентризму сумлінно виконують актуальні нині заклики Тараса Шевченка та Івана Франка до невтомної праці, духовного самопізнання, щоби серцем відчувати свій національний ідеал, інтелектом на засадах Правди утверджувати українську національну ідею державотворення. Цей складний морально-психологічний процес охоплює насамперед інформаційну, освітню, мовну, наукову, ідеологічну, культурну, політичну, конфесійну, соціальну сфери.

Щоби «непобіджена злими ворогами Україна» розвивалася, утверджувалася українсько-націоналістичною за духом, то кожному потрібно усвідомити: «В своїй хаті своя й правда, і сила, і воля». У світі поважають дбайливого, працьовитого, сильного, мудрого господаря на своїй землі, здатного її захистити від російських та інших загарбників, справжнього, щирого, добродішного, добродішного носія всеукраїнських національних і загальнолюдських морально-духовних, цивілізаційних, демократичних цінностей.

Василь Лизанчук

**Доктор філологічних наук, заслужений професор
Львівського національного університету ім. І. Франка**

З Днем журналіста, колеги!

Пам'ять про них у наших серцях. Вони на завжди із нами!

Сьогодні кожен із вас у вирі боротьби на інформаційному фронті. Правдою та вірою у нашу перемогу ви нищите ворога. Гордимся, що у цій когорті чимало членів нашої журналістської організації. Ваші репортажі, інтерв'ю, публіцистичні замітки стали надійним містком між громадами та фронтом. Саме із них ми дізнаємось, де можемо підставити плече допомоги захисникам, зігріти їх в окопах інформацією про рідний дім, життя у селі, селищі, місті, де ще не так давно тривало їх мирне життя, відкрити нам імена Героїв, які ще вчора були поруч із нами.

Правління, Секретаріат Львівської обласної організації Національної спілки журналістів України гордиться вами і робить усе можливе, щоб допомогти вам у цій боротьбі.

Наші первинки проводять регулярний збір коштів на дрони, автомобілі, технічні засоби, які допомагають нищити ворога, сприяють колегам з окупованих та де окупованих територій у інформуванні земляків про війну в Україні, про те, що українці борються за їх визволення.

У День професійного свята хочеться сказати словами Пророка:

